

Dębowa Łęka

Wieś parafialna, własność szlachecka.

Źródła: *Materiały do dziejów chłopa*, t. I, s. 421-423 nr 78 (bdr.); s. 426-429 nr 80 (1756 r.); 1760 r. (?) – ks. grodz. Wschowa 217 (d?), k. 286-287; *Materiały do dziejów chłopa*, t. I, s. 421-423, 426-429, 452-455, 461-462, 473-482;

Lit.: SHGWpol. I, s. 351-353;

[1579] Rejestr poborowy podaje, że były tu dwa działki, stanowiące własność Doroty Ossowskiej i Mikołaja Krzyckiego. W pierwszym liczącym 14 łanów, siedziało 6 zagrodników, 5 komorników (*cum pecore*) i 6 bez bydła, 3 rzemieślników; drugi dział miał 8 łanów, gdzie było 3 wolnych zagrodników, 5 bezrolnych, komornik z bydłem i 5 bez bydła oraz 2 rzemieślników. W trzecim dziale należącym niegdyś do Jana Ossowskiego, pisarza ziemskiego wschowskiego (1566), dziedziczył Jan Ossowski, posiadający 10 zagrodników, 5 komorników [Pawiński, s. 98-99]. Kilka lat wcześniej dwa ze wspomnianych działów stanowiły własność Mat. (sic!) Krzyckiego i Wojciecha Ossowskiego (1566 r.).

[1619] W jednym dziale wsi było 18 łanów osiadłych, łan folwarczny, siedział kowal, 3 zagrodników (po 6 gr), 11 poddanych (po 4 gr), 7 komorników z bydłem (po 8 gr), 10 komorników (po 2 gr). Było 6 wiatraków (po 10 gr). Wysokość obciążeń fiskalnych z tego działu określono na 25 fl 9 gr. W drugim dziale należącym do Władysława i Andrzeja Ossowskich było 3 zagrodników (po 6 gr), poddany (4 gr), 3 komorników (po 2) i jeszcze jeden poddany (1 gr). Wysokość podatków określono na 29 gr [APP, Tabela Poznań 2, k. 125v].

[1692] Piotr Żychliński płacił *subsidium charitativum* od 18 poddanych (po 2 zł). Stolnik wschowski miał 126 poddanych i płacił pogłównie w wysokości 252 zł (po 2 zł od poddanego). Dla działu Kowalskich brak danych statystycznych [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 120v].

[ok. 1710] Kowalscy posiadali 2 dymy. Do stolnika wschowskiego należały 3 dymy, a do Żychlińskich półdym [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 51v].

[1780] Wieś była podzielna pomiędzy Kowalskich, Ossowskich, Sielską i Andrzeja Ossowskiego. W pierwszym dziele były 24 domostwa, w drugim – 17, w kolejnych 20 oraz 4. Z każdego wybierano podymne w wysokości 15 gr [APP, Tabela, Poznań 1, k. 96v].

[1788] Podymne płacono od 72 dymów [Magazin für neue Historie und Geographie, Bd. 22, Hale 1788, s.54(67)].

Dębowa Łęka [parafia]

Parafia rzymsko katolicka w diecezji poznańskiej, archidiecezji śremskiej i dekanacie wschowskim.

Kościół parafialny p. w. św. Jadwigi wspomniany w 1510 r. w księdze uposażenia diecezji poznańskiej. W źródłach wzmiankowany już w 1427 r. W okresie reformacji – od 1564 r. –



znajdował się w rękach protestantów. Opisany w wizytacji z 1610 r. Katolikom przywrócony dopiero w 1619 r. Jednak w 1673 r. nadal praktykowali tu protestanci.

Biskup Wojciech Tholibowski w dniu 10 listopada 1662 r. przyłączył go do parafii wschowskiej, na co zgodzili się patroni Aleksander Przybysławski i Piotr Ossowski.

Kościół, parafia w Dębowej Łęce

Prawa patronatu pozostawały w gestii właścicieli wsi. Dziedziczyli tu Dębołęccy, z których pochodził znany franciszkanin Wojciech, autor *Wywodu jednowładnego Państwa*; następnie Krzyccy (schyłek XVI w.), Ossowsky (pierwsza połowa XVIII w.), Leszczyńscy (druga połowa tego stulecia).

Polonia Maior – fontes

We wnętrzu świątyni zachowała się płyta nagrobna Wojciecha Ossowskiego, syna Baltazara żonatego z Katarzyną Rozdrażewską, następnie z Dorotą Łacką, zmarłego 17 kwietnia 1572 r. z herbami Absatz, Unrugów (h. własny), Franckenau (h. własny) oraz Łodzią.

Lit.: Łukasiewicz J., *Krótki opis historyczny kościołów*, t. II, s. 303-304; Nowacki J., *Dzieje archidiecezji*, t. II, s. 440; *Corpus Inscriptionum Poloniae*, t. X, z. 2, s. 65 nr 21;

[plebani]

1427 r. – Jan [Nowacki J., *Dzieje archidiecezji*, t. II, s. 440];